

Карар

Решение

№ 12-6

от « 26 » марта 2021 г.

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районында
Инициатив проектларны гамәлгә ашыру тәртибе турында

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 74 нәм 86 статьялары, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәгеНо 131-ФЗ Федераль законның 261 статьясы, «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы халкының жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуын активлаштыру нәм Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы территориясендә инициативалы проектларны гамәлгә ашыру юлы белән жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү максатында, Мамадыш муниципаль районы Советы КАРАР КАБУЛ ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районында инициатив проектларны гамәлгә ашыру тәртибен күшымта нигезендә расларга.

2. Элеге каарарны Мамадыш муниципаль районының рәсми <http://mamadysh.tatarstan.ru> сайтында, Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре Порталында нәм Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәгълүмат порталында (pravo.tatarstan.ru) урнаштырырга.

3. Элеге каарарның үтәлешен тикшереп торуны Мамадыш муниципаль районы Советының дайими комиссияләренә йөкләргә.

Район башлыгы,
муниципаль район
Советы рәисе

А. П. Иванов

Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районы
Советының 26.03.2021 ел, №12-6
каарына 1 нче күшымта

Мамадыш муниципаль районында инициатив проектларны күрсәтү, керту,
тикшерү һәм карау

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья Элеге Тәртипне жайга салу предметы

1. Элеге Тәртип «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба - Район уставы) нигезендә инициатив проектларны күрсәтүгә, кертугә, фикер алышуга, карауга, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуға бәйле барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрне жайга сала.

2. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен күрсәтелә торган инициатив проектларны кертугә, тикшерүгә, карауга һәм сайлап алуға бәйле мөнәсәбәтләргә әлеге Тәртипнең нигезләмәләре, әгәр Татарстан Республикасы законында һәм (яисә) башка норматив хокукый актында башкасы каралмаган булса һәм алар нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Советының каарлары нигезендә кулланылмаса, кулланылмый.

2 статья. Инициатив проектлар

1. Инициатив проект дигәндә әлеге Тәртиптә Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районында яшәүчеләрнең (алга таба - Район) район халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру турындагы тәкъдиме жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына хәл итү хокуку бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү анлашыла.

Инициативалы проект үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга тиеш:

- 1) Район халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблемаларны тасвиrlау;
- 2) күрсәтелгән проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;
- 3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвиrlау;
- 4) инициатив проектны гамәлгә ашыруга кирәклө чыгымнарын алдан

исәпләве;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;

7) инициатив түләүләрнең планлаштырылган күләменнән тыш, әлеге акчаларны инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен файдалану күздә тотылган очракта, Район бюджеты чаралары күләменә курсәтү;

8) әлеге Тәртипнең 3 статьясы нигезендә район территориясенә яисә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлешен курсәтү;

3. Инициатив проект әлеге статьяның 2 өлешендә караплан белешмәләрне үз эченә алган проектны тасвирлауны үз эченә ала, аңа инициатор каары буенча график һәм (яисә) таблица материаллар күшымта итеп бирелергә мөмкин. Проектны тасвирлауның һәм аны тутыруның якынча формасы Районның башкарма комитеты тарафыннан раслана.

3 статья. Халық мәнфәгатьләрендә инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган территориине билгеләү

1. Инициатив проектлар район халкы мәнфәгатьләрендә, тулаем алганда, шулай ук түбәндәге территорииләрдәге халық мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашырылырга мөмкин:

- күпфатирлы йортның подъезды;
- күпфатирлы йорт;
- күпфатирлы йортлар һәм (яисә) торак йортлар төркеме (шул исәптән урам, квартал яисә планлаштыру структурасының башка элементы);
- торак микрорайон;
- торак микрорайоннар төркеме;
- торак пункт;
- торак пунктлар төркеме;
- жирлек;
- жирлекләр төркеме.

2. Жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне (жирле үзидарә органнарына хокук бирелгән башка мәсьәләләрне) хәл итү һәм (яисә) аерым муниципаль программалар чараларын үтәү буенча инициативалы проектларны гамәлгә ашыру максатларында Район Башкарма комитеты каары белән (шул исәптән муниципаль программаны раслау турындагы каар белән) район территориисен округ өлешенә булу карапланыга мөмкин. Курсәтелгән очракта инициатив проектлар тәкъдим ителә, тикшерелә һәм Район территориясенең (округының) тиешле өлеше чикләрендә гамәлгә ашырыла.

2 бүлек. Инициатив проектларны курсәту һәм тикшерү

4 статья. Проект инициаторлары

1. Инициатив проектны керту инициативасы белэн түбәндәгеләр чыгыш ясарга хокуклы:

- 1) уналты яшкә житкән һәм район территориясендә яшәүче кимендә ун гражданнан торган инициатив төркем (алга таба - инициатив төркем);
- 2) территориаль ижтимагый үзидарә органнары;
- 3) авыл торак пунктның старостасы;
- 4) жирле ижтимагый берләшмәләр яисә ижтимагый берләшмәләрнең жирле бүлекчәләре, беренчел һөнәр берлекләре оешмалары, торак милекчеләре ширкәтләре, бакчачылык яисә яшелчәчелек коммерциягә карамаган ширкәтләр.

2. Элеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән затлар (алга таба - проект инициаторлары):

- 1) инициатив проект әзерлиләр;
- 2) инициатив проект турында фикер алышуны оештыра яисә элеге бүлек нигезләмәләре нигезендә инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарың фикерен ачыклау тәэмин итә;
- 3) инициатив проектны Районның башкарма комитетына кертәләр;
- 4) инициатив проектны гамәлгә ашыруны контролльдә тотуда катнашалар;

5) элеге Тәртиптә һәм аның нигезендә кабул ителгән Районның башка норматив хокукый актларында билгеләнгән башка хокукларны гамәлгә ашыралар һәм бурычларны башкарапалар.

3. Инициатив төркем төзү һәм аның тарафыннан элеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар кабул итү беркетмә белэн рәсмиләштерелә.

4. Элеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар территориаль ижтимагый үзидарә уставы нигезендә территориаль ижтимагый үзидарә органнары булып торучы проект инициаторлары тарафыннан кабул ителә.

5. Элеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар ижтимагый берләшмәләр булып торучы проект инициаторлары тарафыннан аларның гамәлгә кую документлары нигезендә кабул ителә.

5 Статья. Инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнар фикерен ачыклау

1. Инициатив проект район халкы яисә аның өлешендә яшәүчеләр тарафыннан хупланырга тиеш, алар мәнфәгатьләрендә инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла.

2. Проектның инициаторы түбәндәге рәвешләрдә инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарың фикерләрен ачыклауны оештыра:

- гражданнар жыенында инициатив проектны карау;
- гражданнар жыелышында яисә конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында яисә конференциясендә инициатив проектны карау;
- гражданнардан сораштыру үткәрү;
- инициатив проектны хуплап гражданнарың имзаларын жыю.

3. Проектның инициаторы берничә кешедән файдалану турында карап кабул итәргә хокуклы инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклау рәвешләре.

6 статья. Инициатив проектларны күрсәту мәсьәләләре буенча гражданнарның жыене

1. Инициатив проектны күрсәту мәсьәләләре буенча гражданнарның схемасы (алга таба - жыен) проект инициаторы мөрәжәгате нигезендә район башлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Проект инициаторының жыенны уздыру турындагы мөрәжәгатендә түбәндәгеләр күрсәтелә:

- проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исеме, аларның яшәү яисә булу урыны турында белешмәләр, авыл торак пункты старостасының фамилиясе, исеме, атасының исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашкан урыны);
- инициатив проект турында белешмәләр;
- инициатив проектны күрсәту мәсьәләләре буенча Районның башкарма комитеты белән элемтәгә керергә вәкаләтле затларның фамилияләре, исемнәре, аталарының номерлары, телефон номерлары;
- жыенны уздыру датасы, вакыты һәм урыны турындагы тәкъдимнәрне;

3. Сход Район Уставында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

4. Охшаш жыен уздыру турында берничә утенеч кергән очракта, бер жыенда берничә инициативалы проект каралырга мөмкин.

7 Статья. Инициатив проектларны күрсәту мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы

1. Инициатив проектны күрсәту мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы (алга таба - жыелыш) проект инициаторы карапы буенча билгеләнә һәм үткәрелә.

2. Жыелыш район терриориясе өлешендә үткәрелә, аның халкы мәнфәгатыләрендә инициатив проектны гамәлгә аширу планлаштырыла. Инициатив проектны гамәлгә аширу тулаем район халкы мәнфәгатыләрендә планлаштырыла икән, район терриориясенең төрле өлешләрендә берничә жыелыш уздырылырга мөмкин.

3. Жыелышта уналты яшькә житкән тиешле территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы.

4. Жыелыш үткәрелергә мөмкин:

1) көндөзге формада - көннең көн тәртибе мәсьәләләре буенча фикер алышу һәм тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча караплар кабул итү өчен, халыкның уртак булуы рәвешендә;

2) көннең көн тәртибе һәм тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча караплар кабул итү мәсьәләләре буенча кара- каршы фикер алышу мөмкинлеген күздә токтан рәвештә - шулай ук халыкның карапларын билгеләнгән срокта яисә жыелышны уздыру турындагы хәбәрдә күрсәтелгән

адрес буенча тапшыру яки <http://mamadysh.tatarstan.ru/> сайтын кулланып тавыш бирү мөмкинлеген күздә тоткан рәвештә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштыру.

5. Бер жыелышта берничә инициативалы проект каралырга мөмкин. Күрсәтелгән очракта жыелышны оештыру һәм уздыру буенча хокук һәм бурычлар проектлар инициаторлары тарафыннан бергә гамәлгә ашырыла.

6. Жыелыш үткәрү, документлар әзерләү һәм тарату чыгымнары, проект инициаторы башкара.

7. Районның башкарма комитеты проект инициаторына жыелыш үткәрудә ярдәм күрсәтә, шул исәптән аны үткәрү өчен бушлай бина бирә. Район Башкарма комитеты каары белән жыелышлар үткәрү өчен бирелә торган биналарның исемлеге билгеләнергә мөмкин.

8. Жыелыш катнашучылар саны кимендә 50 кешене тәшкил иткәндә хокуклы дип санала.

8 статья. Жыелышны үткәрүгә әзерлек

1. Жыелышны уздыру турында проект инициаторы каарында түбәндәгеләр күрсәтелә:

- жыелыш фикер алышу өчен инициатив проект;
- жыелышны үткәрү формасы (көндезге яки читтән торып уку);
- жыелышның көн тәртибе, ә жыелыш читтән торып уздырылган очракта
- халыкның тавыш бирүен уздыру планлаштырыла торган мәсьәләләр;
- жыелышны уздыру датасы, вакыты, урыны, ә жыелыш читтән торып уздырылган очракта - шулай ук тавыш биругә куелган мәсьәләләр буенча халыкның каарларын кабул итү тәмамлану датасы, һәм мондый каарлар тапшырылырга тиешле урын яисә адрес йә тавыш биругә куелган мәсьәләләр буенча тавыш бирү өчен махсуслаштырылган сайттан файдалану турында каар;
- көндезге формада үткәрелә торган жыелышта катнашучыларның яисә көндезге жыелышны читтән торып үткәргән очракта көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча фикер алышуда катнашучыларның саны;
- жыелыш үткәрелә торган территориядә яшәүчеләргә аны уздыру турында мәгълүмат бирү ысуллары;

2. Проектны башлап жибәрүче Районның Башкарма комитетына жыелыш үткәрү турында аны уздыру көненә кадәр 10 көннән дә сонга калмыйча язмача хәбәр жибәрә.

3. Жыелышны уздыру турында хәбәрнамәдә түбәндәгеләр күрсәтелә:

- проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исеме, аларның яшәү яисә булу урыны турында белешмәләр, авыл торак пункты старостасының фамилиясе, исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашкан урыны);
- әлеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләр;
- фамилияләрен, исемнәрен, аталарының исемнәрен, проектның инициаторлары жыелышны оештыру һәм уздыру буенча күрсәтмә бирү

функцияләрен үтәргә тиеш.

- жыелыш уздыруга ярдәм итү турында, шул исәптән, тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча тавыш бирү өчен махсуслаштырылган сайттан файдалану турында жыелыш (көндезге бүлектә жыелыш уздырылган очракта) һәм (яисә) жыелыш үткәрү өчен урын бирү турында үтенеч;

4. Жыелышны уздыру турында хәбәрнамәгә проект инициаторы һәм проектның инициаторы аны оештыру һәм уздыру буенча күрсәтмә бирү функцияләрен үтәргә вәкаләтле затлар имза сала. Инициатив төркем исеменнән жыелыш үткәрү турында хәбәрнамәгә инициатив төркем тарафыннан аны оештыру һәм уздыру буенча күрсәтмә функциясен үтәргә вәкаләтле затлар имза сала.

5. Жыелышны уздыру өчен урын бирү турында үтенеч булган очракта, район башкарма комитеты хәбәр килгән көннән алыш өч көн эчендә бина бирү мөмкинлеге турында проект инициаторына хәбәр итә яисә жыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртергә тәкъдим итә. Проектның инициаторы күрсәтелгән тәкъдимне алган көннән алыш өч көн эчендә жыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртүгә ризалыгы яисә килешмәве турында (жыелышны читтән торып үткәргән очракта күзгә-күз фикер алышу) хәбәр итәргә тиеш.

6. Районның башкарма комитеты жыелыш үткәрү турында белешмәләр урнаштыра, шул исәптән инициатив проект белән танышу тәртибе турында, Районның рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә яисә махсуслаштырылган сайтта:

- жыелыш үткәрү турында хәбәрнамә көргән көннән соң өч көн эчендә;

- урыннарны һәм (яисә) жыелышны уздыру датасын һәм вакытын үзгәртү турында тәкъдим белән проект инициаторы ризалыгын алганнын соң ике көннән дә соңга калмыйча (жыелышны читтән торып уздырылган очракта, көндез тикшерү).

7. Районның башкарма комитеты жыелыш үткәрүдә ярдәм итү проекты инициаторын күрсәту максатларында вәкаләтле вәкил билгеләп куярга хокуклы. Районның башкарма комитеты вәкаләтле вәкилен билгеләп кую турында алдан ук проект инициаторына хәбәр итә.

9 Статья. Жыелышны көндезге формада уздыру тәртибе

1. Жыелыш башланганчы проект инициаторы жыелышта катнашкан гражданнарны теркәүне, аның башкарма комитеты раслаган форма буенча исемлек төзүне тәэммин итә. Жыелышта катнашкан гражданнар исемлеге жыелыш беркетмәсенең аерылгысыз өлеше булып тора.

2. Жыелышның көн тәртибе мәсьәләләре буенча тавыш бирү тәртибе жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән раслана. Көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча каарлар жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

3. Жыелыш проект инициаторы вәкиле тарафыннан ачыла. Жыелышны

алып бару өчен рэис һәм секретарь сайлана.

4. Рэис жыелыш алыш бара, көн тәртибендәге мәсьәләләрне игълан итә, катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә, жыелыш кабул иткән каарларны формалаштыра, аларны тавыш бирүгә күя, тавыш бирү йомгакларын игълан итә.

5. Секретарь жыелыш беркетмәсен алыш бара, анда жыелыш кабул иткән барлық каарлар чагылдырыла, алар буенча тавыш бирү нәтижәләре күрсәтелә. Жыелыш протоколына секретарь һәм жыелыш рэисе имза сала.

6. Жыелыш беркетмәсендә түбәндәгеләр күрсәтелә:

- жыелышны уздыру урыны һәм вакыты;
- жыелышта катнашкан гражданнар саны;
- яшәү урынын күрсәтеп, жыелыш рэисе һәм секретаре турында белешмәләр;
- жыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлеге;
- көн тәртибенә караган мәсьәләләр буенча кабул ителгән каарлар.

10 Статья. Жыелышны читтән торып уздыру тәртибе

1. Жыелыш читтән торып уздырылган очракта көн тәртибендәге мәсьәләләр һәм тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча каарлар кабул итү көндезге һәм көннең 9 статьясында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Төбәк буенча фикер алышуда катнашмаган затлар жыелыш үткәрү турындагы хәбәрдә күрсәтелгән урынга яисә адрес буенча тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча язма формада рәсмиләштерелгән каарны жибәрергә хокуклы. Каарның якынча формасы Районның башкарма комитеты тарафыннан раслана.

3. Читтән торып үткәрелә торган жыелышта катнашучылар, шулай ук аларны кабул итү тәмамланган датага кадәр кабул ителгән затлар тарафыннан кара -каршы фикер алышуда катнашучы затлар булып санала.

4. Жыелыш маҳсус сайттан файдаланып, маҳсус рәвештә читтән торып уздырылган очракта, жыелыш уздыру һәм кара -каршы фикер алышуда катнашмаган затларны тавыш бирү турындагы хәбәр шуши сайтта көн тәртибе мәсьәләләре буенча урнаштырыла.

5. Жыелышның маҳсуслаштырылган сайтын кулланып көн тәртибенә кую мәсьәләләре буенча тавыш бирү жыелыш үткәрелә торган территориядә яшәүчеләр тарафыннан шәхсән көн тәртибендәге һәр мәсьәлә буенча «хуплап», «каршы» яисә электрон рәвештә «тыелып» әйтелгән көн тәртибенең һәр мәсьәләсе буенча каар күрсәтү юлы белән гамәлгә ашырыла. Маҳсуслаштырылган сайттан файдаланып тавыш бирүдә катнашкан халық тавыш бирү тәмамлану датасына һәм вакытына кадәр электрон рәвештә тавыш биргән дип санала. Халыкны идентификацияләү бердәм идентификация һәм аутентификация системасын исәпкә алу язмасыннан файдаланып гамәлгә ашырыла. Тавыш бирү аның башлану датасыннан һәм вакыты тәмамлану датасыннан һәм вакытына кадәр тәнәфесsez уздырыла.

6. Маҳсуслаштырылган сайттан файдаланып тавыш бирү нәтижәләре беркетмә рәвешендә төзелә һәм мондый тавыш бирү тәмамланганнан соң бер

көн эчендә сайтка урнаштырыла. Тавыш бирүнен таныктанган беркетмәсен Район башкарма комитеты проектны башлап жибәрүчегә алар төзелгәннән соң өч көн эчендә жибәрә. Күрсәтелгән беркетмә жыелыш беркетмәсенен аерылгысыз өлеше булып тора.

7. Тавыш бирү уздырганда жыелышта катнашучы һәр кешенең «Шәхси белешмәләр турында» Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торган шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалыгы алырга тиеш.

8. Тавыш бирү тәмамланғаннан соң сорашып белешү юлы белән яисә маҳсуслаштырылган сайт кулланып, секретарь жыелыш беркетмәсен әзерли, аңа секретарь һәм жыелыш рәисе имза сала.

9. Читтән торып оештырылган жыелыш беркетмәсендә түбәндәгеләр күрсәтелә:

- фикер алышуны уздыру урыны һәм вакыты;
- читтән торып тавыш бирү ысулы, аның башлану һәм тәмамлану вакыты;
- жыелышта катнашкан гражданнар саны;
- яшәү урынын күрсәтеп, жыелыш рәисе һәм секретаре турында белешмәләр;
- жыелышның көн тәртибе, кара -каршы фикер алышуда чыгышларның эчтәлеге;
- көн тәртибе мәсьәләләре буенча кабул ителгән каарлар һәм алар буенча тавыш бирү нәтижәләре.

11 Статья. Инициатив проектларны курсәту мәсьәләләре буенча гражданнар конференциясе үткәру

1. Инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла торган 16 яшькә житкән территориядә яшәүчеләрнең саны 1000 кешедән артып киткән очракта, инициатив проектларны курсәту мәсьәләләре буенча гражданнарның конференциясе (алга таба - конференция) уздырылырга мөмкин.

2. Конференция әлеге статьяда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алыш, әлеге Тәртипнең 7-10 статьяларында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

3. Әлеге Тәртипнең 8 статьясындагы 1 өлешендә кааралган нигезләмәләр белән беррәттән конференция үткәру турында проект инициаторы каарында түбәндәгеләр күрсәтelerгә тиеш:

- 16 яшькә житкән территориянең 100 кешесеннән 1 делегаттан ким булмаган делегатны сайлау вәкилләгә нормасы;
- делегатларны сайлау өчен жыелышлар үткәру сроклары һәм тәртибе.

4. Конференция беркетмәсенен аерылгысыз өлеше булып делегатларны сайлау турында жыелыш беркетмәләре тора.

12 Статья. Инициатив проектларга ярдәм йөзеннән гражданнар имзаларын жыю

1. Инициатив проектларны хуплап гражданнар имзаларын жыю (алга таба - имзалар жыю) проект инициаторы тарафыннан үткәрелә.

2. Инициатив проектларны хуплап имзалар саны, инициатив төркем өгъзаларының имзаларын да кертеп, 250 кешене тәшкіл итәргә тиеш.

3. Имзалар жыю түбәндәге тәртиптә гамәлгә ашырыла;

- имзалар аларны имза кәгазенә керту юлы белән жыела, аның формасы Районның башкарма комитеты тарафыннан раслана;
- имзалар кәгазендә имзалар жыюны гамәлгә ашыра торган инициатив проект күрсәтелә;
- имза кәгазендә кеше имзасы һәм аны кую датасы қуела. Имза һәм аны кую датасын кеше үз кулы белән куя. Имза кәгазендә үз имзасын куйган кеше турындағы белешмәләр имзалар жыюны гамәлгә ашыручы зат үтенече буенча имза кәгазенә кертелергә мөмкин. Күрсәтелгән белешмәләр бары тик кульязма ысул белән генә кертелә, бу чакта карандашлар қуллану рөхсәт ителми;
- кеше бер үк инициатив проектны хуплап бер генә тапкыр имза куярга хокуклы;
- һәр имза кәгазе имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле имзалары белән таныкланырга тиеш. Имза кәгазен таныклаганда, имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле үз кулы белән фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туу датасын, яшәү урыны адресын күрсәтә, шулай ук имзасын һәм аны кую датасын күрсәтә;
- Имзалар жыйғанда, имза кәгазенең алгы ягын һәм арткы ягын тутыру рөхсәт ителә. Шул ук вакытта арткы як имзаларның бердәм нумерациясе белән алгы якның дәвамы булып тора, ә таныклау имзалары һәм имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле турында белешмәләр имза кәгазенең арткы ягына сайлаучының соңғы имзасыннан соң қуела;
- Имзалар жыйғанда һәр кешенең «Шәхси мәгълүматлар турында» Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торган шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә ризалыгы алынырга тиеш.

13. Әлеге инициативалы проектка ярдәм итү турында аларның фикерен ачыклау өчен гражданнардан сораштыру үткәрү

1. Әлеге инициативалы проектка (алга таба - сораштыру) ярдәм итү турында аларның фикерен ачыклау өчен гражданнардан сорашып белешү Район халкы инициативасы белән яисә инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган өлешендә түбәндәге очракларда үткәрелә:

- инициативалы проектны район халкы мәнфәгатьләрен тулаем алганда гамәлгә ашыру тәкъдим ителә;
- Инициатив проектны район халкы мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашыру тәкъдим ителә, аларның саны 1000 кешедән артып китә.

2. Сораштыруны билгеләү өчен проект инициаторы Мамадыш муниципаль районы Советына гариза жибэрә, анда түбәндәгеләр күрсәтелә;

- инициативалы проект, аңа карата сораштыру уздыру тәкъдим ителә;
- проект инициаторы тәкъдимнәре:

а) сораштыру үткәрү датасы һәм сроклары турында;

б) сораштыру үткәргендә тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителә торган) сорауны (сорауларны) формулировкалау турында;

в) сораштыру үткәрү методикасы турында;
г) сораштыруда катнашучы муниципаль берәмлек халкының минималь саны турында;
- проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исеме, аларның яшәү яисә булу урыны турында белешмәләр, авыл торак пункты старостасының фамилиясе, исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашкан урыны).

3. Эгәр проектның инициаторы инициатив төркем булса, гариза инициатив төркемнең барлык әгъзалары тарафыннан имзалана. Эгәр проектның инициаторы әлеге Тәртипнең 4 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән башка затлар булса, гариза проект инициаторының вәкаләтле заты һәм Районның 10 кешесеннән яисә аның инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган өлешеннән ким булмаган зат тарафыннан имзалана. Бу очракта гаризада шулай ук гаризаны имзалаған затлар турында белешмәләр (фамилияләре, исемнәре, этисенең исеме, аларның яшәү урыны яки булу урыны турында белешмәләр) күрсәтелә.

4. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Советы гариза кергән көннән соң 30 көннән дә соңга калмычча аны карый һәм сорашып белешүне билгеләү турында яисә сорашып белешүне билгеләүдән баш тарту турында карап кабул итә.

5. Эгәр жибәрелгән хокук бозулар Район халкының инициативаны күрсәтүдә катнашкан ихтыяр белдерү нәтижәләрен дөрес итеп билгеләргә мөмкинлек бирмәсә, әлеге статьяда билгеләнгән сораштыру уздыру турындағы инициативаны күрсәту тәртибен бозу сорашып белешүне үткәрүне кире кагуның нигезе булып тора.

6. Инициатив проектларны күрсәту мәсьәләләре буенча гражданнардан сорашып белешү “Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 31 статьясындагы 4 өлеше нигезендә Районның норматив хокукий акты белән билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

7. Сораштыруда район халкы яисә аның өлеше катнаша ала, аларда 16 яшькә житкән инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.

8. Сораштыру нәтижәләре Районның башкарма комитеты проект инициаторының белешмәләрен алар чыгарылғаннан соң 3 эш көненнән дә соңга калмычча житкәрә.

З бүлек. Инициатив проектларны кертү һәм карау

14 Статья. Инициатив проектларны Районның башкарма комитетына кертү

1. Инициатив проектны район башкарма комитетына керткәндә түбәндәгеләр тапшырыла:

1) кәгазь чыганактагы һәм электрон формадагы проектның тасвирламасы график һәм (яисә) табличный материалларга туры килергә мөмкин;

2) инициатив төркем төзу беркетмәсе яисә башка документлар әлеге Нигезләмәнең 4 статьясындагы 4, 5 өлешләре нигезендә, шулай ук әлеге Нигезләмәнең 4, 5 өлешләре нигезендә эш итәргә вәкаләтле затларны билгеләү турында проект инициаторының каары Районның башкарма комитеты тарафыннан инициатив проектны карау һәм гамәлгә ашыру;

3) гражданныар жыены, жыельышы яисә конференциясе беркетмәсе, гражданныардан сорашып белешү нәтижәләре һәм (яисә) Район халкы тарафыннан инициативалы проектка ярдәм күрсәтүне раслаучы имзалар кәгазьләре.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документлар турыдан-туры Районның башкарма комитетына проект инициаторы тарафыннан хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле зат тарафыннан тапшырыла. Инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда, Районның башкарма комитеты белән аны күчереп жибәргәндә һәм салган акчаларына почта аша жибәрелә.

3. Проектны керту датасы - әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документларны алу көне.

4. Документлар турыдан-туры Районның башкарма комитетына инициатор вәкаләте бирелгән зат тарафыннан тапшырылган очракта

Проектны инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда район башкарма комитеты белән үзара бәйләнештә торырга, күрсәтелгән затка документларның исемлеген һәм аларны Районның башкарма комитеты тарафыннан алу датасын күрсәтеп, документлар ауда расписка бирелә. Расписка документларны алган көнне Районның башкарма комитеты тарафыннан бирелергә тиеш.

15 Статья. Инициатив проектларны карау комиссиясе

1. Инициатив проектларны карау комиссиясе (алга таба - комиссия) инициатив проектларның социаль-икътисадый әһәмиятен объектив бәяләү һәм аларны конкурс нигезендә сайлап алуны уздыру максатларында төzelә.

2. Комиссия саны 5 кеше тәшкил итә.

3. Комиссиянең персональ составы районның Башкарма комитеты каары белән билгеләнә. Комиссия әгъзаларының гомуми саныннан яртысы Мамадыш муниципаль районы Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнә. Комиссия составы комиссия кабул итә торган каарларгага йогынты ясарга мөмкин булган мәнфәгатьләр конфликтлары барлыкка килү мөмкинлеген төшереп калдыру өчен төzelә.

4. Комиссия комиссия рэисеннән, комиссия рэисе урынбасарыннан, комиссия секретаре һәм комиссия эшендә шәхсән катнашучы комиссия әгъзаларыннан тора.

5. Комиссия рэисе:

- комиссия эшен оештыра, аның эшчәнлегенә житәкчелек итә;
- комиссиянең чираттагы утырышының көн тәртибе проектын формалаштыра;

- комиссия өгъзаларына йөклөмөләр бирә;
- комиссия утырышларында рәислек итә.

6. конкурс комиссиясе рәисе урынбасары, ул вакытлыча булмаган очракта, конкурс комиссиясе рәисе вазыйфаларын башкара.

7. Комиссия секретаре:

- комиссия эшчәнлеген мәгълүмати һәм документлар белән тәэмин итә, шул исәптән комиссия утырышына әзерлек;
- комиссия өгъзаларына, комиссия утырышына чакырылган проектлар инициаторларына һәм башка затларга комиссиянең чираттагы утырышын уздыру датасы, урыны һәм комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе турында хәбәр итә;
- комиссия утырышлары беркетмәләрен алыш бара.

8. Комиссия өгъзасы:

- комиссия эшендә, шул исәптән комиссия утырышларында катнаша;
- комиссия эше мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертә;
- комиссия утырышларында карала торган документлар һәм материаллар белән таныша;
- комиссия утырышында катнашуучыларга сораулар бирә;
- комиссия утырышларында тавыш бирә.

9. Комиссия эшенең төп формасы утырышлар була.

10. Комиссия утырыши анда өгъзаларының кимендә яртысында булу шарты белән хокуклы дип санала.

11. Проектның инициаторларына һәм аларның вәкилләренә комиссия тарафыннан инициатив проектларда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин ителә. Инициатив проектны карау планлаштырыла торган комиссия утырыши турында проект инициаторлары аны үткәрү көненә кадәр биш көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

12. Проектны тикшерү һәм карап кабул итү проект инициаторы һәм чакырылган башка затлар катнашыннан башка башкарыла.

13. Комиссия карапы утырышта катнашуучы комиссия өгъзалары саныннан гади күпчелек тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда, утырышта рәислек итүче тавыш хәлиткеч булып тора.

14. Комиссия өгъзалары караплар кабул итү турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышканда бертигез хокукларга ия.

15. Комиссия кабул иткән карап белән килешмәгән очракта, комиссия өгъзасы үзенең аерым фикерен язмача бәян итәргә хокуклы, ул комиссия утырыши беркетмәсенә күшүп бирелергә тиеш.

16. Комиссия утырыши нәтиҗәләре буенча беркетмә төzelә, аңа комиссия утырышында рәислек итүче, комиссия секретаре һәм комиссия утырышында катнашкан комиссия өгъзалары тарафыннан комиссия утырыши уздырылганнын соң өч эш көне эчендә имза салына.

17. Комиссия секретаре комиссия утырыши беркетмәсенә имза салынган көннең иртәгесеннән дә соңга калмыйча аны Районның Башкарма комитеты житәкчесенә жибәрә.

18. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник тәэмин итүне Районның

башкарма комитеты гамәлгә ашыра.

16 статья Районның башкарма комитеты тарафыннан инициатив проектын карау тәртибе

1. Инициатив проект Районның башкарма комитеты тарафыннан аны көрткән көннән алып 30 көн эчендә карала.

2. Инициатив проектны Районның башкарма комитетына керту турындагы мәгълүмат Интернет чөлтәрендә Инициатив проектны администрациягә керту турындагы мәгълүмат Интернет чөлтәрендә «Татарстан Республикасының хокукий мәгълүматның рәсми порталы» нда веб-адрес буенча басылып чыгарга (халыкка житкерергә) тиеш: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм веб-адрес буенча Мамадыш муниципаль районы сайтында веб-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштырылырга тиеш: <http://mamadysh.tatarstan.ru/> Инициатив проект кертелгән көннән алып өч эш көне дәвамында Поселение Башкарма комитетына һәм әлеге Тәртипнең 2 статьясында күрсәтелгән белешмәләрне, шулай ук проектның инициаторлары турында. Бер үк вакытта гражданнар үзләренең кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен башкарма комитетка тапшыру мөмкинлеге турында, аларны тәкъдим итү срогын күрсәтеп, инициатив проект буенча хәбәр итә.

3. Инициатив проект буенча искәрмәләр һәм тәкъдимнәр тәкъдим итү срогы жиде эш көне тәшкил итә. 16 яшькә житкән район халкы үзенең кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен жибәрергә хокуклы. Күрсәтмәләр һәм тәкъдимнәр район башкарма комитетына турыдан-туры яки почта аша жибәрелә.

4. Инициатив проект буенча искәрмәләрне һәм тәкъдимнәрне гомумиләштерүне комиссия гамәлгә ашыра.

5. Инициатив проектны карау нәтижәләре буенча комиссия район башкарма комитеты житәкчесенә әлеге статьяның 7 өлешендә күрсәтелгән каарларның берсен кабул итәргә тәкъдим итә. Комиссия каарында шулай ук проектны эшләп бетерү буенча тәкъдимнәр булырга мөмкин.

Районның Башкарма комитетына берничә инициативалы проект кертелгән очракта, шул исәптән эчтәлеге буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвиrlаганда, комиссия район башкарма комитеты житәкчесенә конкурс нигезендә сайлап алуны үткәрүне оештырырга кинәш итә.

6. Конкурс сайлавы әлеге Тәртипнең 17 статьясы нигезендә оештырыла. Конкурста сайлап алуны үткәрү турындагы хәбәр проектлар инициаторларына тиешле каар кабул итеп гәннән соң өч көннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

7. Комиссия кинәшен исәпкә алып яисә конкурс нигезендә сайлап алу нәтижәләре буенча район башкарма комитеты житәкчесе түбәндәгә каарларның берсен кабул итә:

- инициативалы проектны хупларга һәм район бюджеты турындагы каар нигезендә тиешле максатларга һәм (яисә) район бюджеты проектын төзу һәм каару тәртибенә ярашлы рәвештә (Район бюджеты турындагы каарга үзгәрешләр керту) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә аның өстендә

эшлэүнэ дэвам итэргэ;

- Инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һэм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сэбэплэрэн курсэтийн, аны проект инициаторларына кайтарырга.

8. Район Башкарма комитеты житэжчесе түбэндэгэ очракларның берсендэ инициатив проектны хуплаудан баш тарту турында каар кабул итэ:

- инициатив проектны кертүнен һэм аны карауның билгелэнгэн тэртибен үтмэй;
- инициатив проектны Россия Федерациясенең федераль законнары һэм башка норматив хокукий актлары талэплэрэнэ, Татарстан Республикасы законнарына һэм башка норматив хокукий актларына, Район Уставына туры килмэве;
- жирле үзидарэ органнарында кирэkle вэкалэтлэр һэм хокуклар булмаганлыктан, инициатив проектны гамэлгэ ашыру мөмкинлеге булмау;
- инициатив түлэүлэр чыганаклары булмаган инициатив проектны гамэлгэ ашыру өчен кирэkle чарапар үзүүлэхэндэ Район бюджеты чарапары булмау;
- инициатив проектта тасвирланган проблеманы нэтижэлерээ хэл итү мөмкинлеге булу;
- инициатив проектны конкурс буенча сайлап алуны узмаган дип тану.

9. Проектны карау нэтижэлэре буенча каар инициаторга жибэрэлэ проект кабул итэлгэн көннэнэн соң өч көннэн дэ сонга калмычча.

10. Районның башкарма комитеты өлдөрье статьяның 8 өлешендэгэ 5 пунктында каалган очракта, проект инициаторларына бергэлэп инициатив проектны эшлэп бетерергэ тэкъдим итэргэ, шулай ук аны башка муниципаль берэмлекнен жирле үзидарэ органы яисэ дэүлэгэ органы карамагына аларның компетенциялэрэ нигезендэ тэкъдим итэргэ тиеш. Проектны эшлэп бетерү өчен комиссия эгъзалары, район башкарма комитеты вэкиллэрэ, проект инициаторы вэкиллэрэ арасыннан эшче төркем төзи, шулай ук проектны эшлэп бетерү срокын билгели. Эшлэп бетерелгэн инициатив проект Комиссия тарафыннан өлдөрье Тэргийн 15 статьясы һэм өлдөрье маддэ нигезендэ каала.

17 Статья. Инициатив проектларны конкурс нигезендэ сайлап алу

1. Конкурста сайлап алуны комиссия гамэлгэ ашыра.

2. Конкурста сайлап алу критерийлары түбэндэгелэр:

- инициатив проект хэл итүгэ һэм аны гамэлгэ ашыруга юнэлтелгэн проблеманы ачыклауда халыкның катнашу дэрэжэсэ;
- инициатив проектны гамэлгэ ашырудан социаль нэтижэлелек;

3. Конкурста сайлап алу критерийлары, аларның кыйммэлтлэрэ, аларга туры килэ торган баллар һэм саллы коэффициентлар өлдөрье Тэргийн күшүмтада (алга таба - критерийлар) билгелэнгэн.

4. Конкурста сайлап алу өлдөрье Тэргийн 15 статьясы нигезендэ үткэрелэ торган комиссия утырышында гамэлгэ ашырыла.

5. Комиссия конкурс аша сайлап алынган инициативалы проектларны

ачыклау критерийлары нигезендә инициатив проектларны бәяли.

6. Конкурс нигезендә сайлап алу йомгаклары буенча, йомгаклау билгесен исәпкә алып, комиссия инициатив проектларны узган яисә конкурс сайлавын узмаган дип иғълан итү турында каарлар кабул итә.

7. Узган конкурс нигезендә сайлап алу барлық критерийлар буенча максималь суммар балл алган инициатив проект (ике, өч инициативалы проект h.б.) иғълан ителә.

18 статья. Район Башкарма комитетының инициатив проектны гамәлгә ашыру турындагы каары

1. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турында район Башкарма комитеты житәкчесе каар чыгара.

2. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турындагы каарда түбәндәгеләр булырга тиеш:

- инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәсендә (адресын яисә урынын курсәтеп) төзелергә тиешле объектның исеме яисә гамәлгә ашыруга инициатив проект жибәрелгән чараның исеме;
- Район бюджеты акчаларын тотуны (чараларны (төзүне, реконструкцияләүне, сатып алуны, уздыруны), башкасын;
- инициатив проектны гамәлгә ашыруга бүләп бирелә торган Район бюджетының төп бүлүчесе исеме;
- заказчи, төзүче исеме;
- объектны файдалануга тапшыру (сатып алу), чараны (чараларны) гамәлгә ашыру срокы;
- инициатив түләүләр күләме бүләп, объектның фаразланган (чикле) бәясе яисә чараны (чараларны) уздыруга акчаларның ин чик күләме;
- Инициатив түләүләр күләме күрсәтеп, объектның күздә тотыла торган (ин чик) бәясен яисә чараларны (чараларны) уздыруга акчаларның ин чик күләмен гамәлгә ашыру еллар буенча бүлү.

19 Статья. «Интернет» мәгълүмат-коммуникация чөлтәрендә инициатив проект турында мәгълүматны бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм урнаштыру тәртибе

1. Инициатив проектны район башкарма комитеты тарафыннан карау, инициатив проектны гамәлгә ашыру барышы, шул исәптән акчаларны файдалану, аны гамәлгә ашыруда кызыксынуучы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында, веб-адрес буенча «Татарстан Республикасының хокукий мәгълүматның рәсми порталы»нда веб-адрес буенча бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Мамадыш муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш: <http://mamadysh.tatarstan.ru/>

2. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары турында Район Башкарма комитетының хисабы «Татарстан Республикасы хокукий

мәгълүматының рәсми порталы»нда веб-адрес буенча басылып чыгарга (халыкка житкерергә) тиеш: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланган көннән алыш 30 календарь көн эчендә муниципаль берәмлекнәң рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштырылырга тиеш.

1 нче күшымта
Мамадыш муниципаль районында инициатив
проектларны күрсәтү, көртү, тикшерү, карау,
шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап
алуны үткәрү Тәртибенә

инициатива проектларын конкурс нигезендә сайлап алу, аларның әһәмияте, аларга туры
килә торган баллар һәм үлчәү коэффициентлары КРИТЕРИЙЛАРЫ

№ п/п	Конкурста сайлап алу критерие исеме	Конкурста сайлап алу критерие билгеләре	Баллар саны	Үлчәү коэффициент
1.	(критерийлар төркеменең исеме курсателә)			
1.1.	(критерийның исеме курсателә)	(критерийның әһәмияте курсателә)	(тиешле курсаткечкә ирешкән очракта бирелә торган баллар саны курсателә)	(критерийны ң әһәмиятенә карап, берәмлекләрд ән булган өлеишләрдә үлчәү коэффициент ы курсателә, барлык саллы коэффициент лар суммасы бер берәмлек булырга тиеш)
		(критерийның әһәмияте курсателә)	90 балл	
		(критерийның әһәмияте курсателә)	80 балл	

